

TARINOITA KUVIEN JA SANOJEN LEIKKIKENTÄLTÄ

Anke Feuchtenberger antaa tarinoiden kuljettaa itseään

Kuva: Tuukka Vartiainen

Tuukka Vartiainen

- Nuoruudessani minulla ei ollut minikäänlaista kosketusta sarjakuviin. Elin lapsuuteni Itä-Berliinissä, eikä sosialistivaltiossa julkaistu sarjakuvia. Kun muuri murtui - olin 26 tai 27 - tutustuin ensi kertaa sarjakuviin, kertoo sarjakuvataiteilija Anke Feuchtenberger, 43, uransa alusta.

Feuchtenberger, jonka albumi ”Huora H kulkee omaa rataansa” julkaistiin Helsingin 21. Sarjakuvafestivaaleilla, opiskeli 80-luvulla Berliinin taidekoulussa graafista suunnittelua ja kuvanveistoa, mutta oli yhtä lailla mukana teatteriyhteisössä.

- Pidän itseäni tarinankertojana. Perinteinen kuvataide ei välttämättä joustaa siihen suuntaan niin helposti, joten sarjakuva taiteenlajina tuntui luonnolliselta valinnalta. Ja sitä paitsi, sarjakuvissa tekijä hallitsee kaikkea yksin, toisin kuin teatterissa.

Feuchtenbergerin ensimmäiset sarjakuvat olivat omaelämäkerrallisia tarinoita. Vuosien varrella hän on siirtynyt kauemmas, surrealisempiin maailmoihin. Myös tapa luoda on muuttunut.

Mitä sarjakuva on?

- Työmetodini olivat aluksi perinteisemmät: loin tarinan, tein luonnoksia ja sitten piirsin lopullisen sarjakuvan. Minusta se oli tylsää. Nykyään työmetodini on vapaampi, annan tarinan kehittyä piirrosprosessin aikana. En itsekkään aina tiedä mihin olen menossa. Tietysti joskus tulee umpikujia, ja joudun heittämään sivuja roskakoriin, mutta ennen kaikkea, nykyinen tyyli on jännittävämpi, saksalaistaitelija naurahtaa.

Feuchtenbergerin sarjakuvat eivät noudata perinteisiä kaavoja oikein millään saralla. Sellaiset sarjakuva-ikonit kuin puhekuplat ja ääniefektit loistavat poissaolollaan, Huora H:ssa jokainen sivu on yksi kuva.

- Monet ovat sanoneet minulla, että olen sillä rajalla, että onko tämä sarjaku-

vaa vai ei. Kerro sinä, Feuchtenberger kysyy.

Tietysti se on. Päädyimme yhdessä määrittelemään sarjakuvan kuviksi, joiden välillä vallitsee syy/seuraus-suhde, ja ajan ilmentyminen (siis ”tarina”).

- Kun piirrän kuvan, teen sen aina siksi, että haluan kertoa tarinan - mutta siis vapaammassa mielessä. Haluan upottaa katsojaan luomaani tilaan.

Symbolismia

Feuchtenbergerin sarjakuvien henkilöt eivät tunnu niinkään todellisilta hahmoilta, vaan ennemminkin jungilaisilta arkkityypeiltä, jotka vaeltavat salaperäisissä maisemissa, hylätyissä metro-tunneleissa tai loputtomilla hiekkadyneillä, jotka tuovat mieleeni Alejandro Jodorowskyn kokeelliset elokuvat.

Paljonko kuvissa on tarkoituksellista symbolisuutta?

- Ennen ajattelin sitä puolta enemmän. Nykyään pyrin viattomampaan ilmaisuun, en pyri älyllistämään kuviani. Toki, kun kuvassa on vaikkapa linna tai kaupunki, merkitsevät ne lukijalle oletettavasti syvemmin muutakin.

Feuchtenberger käyttää symboleita myös tahallaan ristiriitaisesti. Tämä kuvan ja sanan vastakkaisuus pakottaa lukijan palaamaan käsitteiden alkulähteille.

Esimerkiksi juuri suomennetun albu-

Minun Anke Feuchtenberger

Kati Rapia

Taidekouluvuosieni alussa 1990-luvun loppupuolella kiinnostuin sarjakuvista. Hankkiuduin Suurelle Kurpitsalle myynti- ja taittotöihin ja sitä myöten tutustuin suomalaiseseen sarjakuvaan. Minulla oli kova hinku sarjakuvien tekemiseen, samalla koin jo aloittamisen täysin mahdollottomaksi. Mielestäni itseltäni puuttuivat suuret tarinat sekä ”sarjakuvaan sopiva” tyyli.

Näin ensi kerran Anke Feuchtenbergerin töitä Jalavan ”Vieraita kaukaisista maista” -sarjakuvakokoelmassa. Se oli niihin aikoihin kun hän oli 1990-luvun lopussa vieraana Helsingin sarjakuvafestareilla. Feuchtenbergerin piirrokset olivat aivan jotain muuta kuin mihin olin tottunut sarjakuvahyllällä törmäämään, piirrosjälki oli persoonallista: samalla yksinkertaista ja taiturimaista, kömpelön hellyttävää ja ankan symbolista.

Käsikirjoituksissa pidin salamyhkäisistä tunnelmista ja naisnäkökulmasta, ja erityisfiilikseni sain yksittäisistä piirroksista. Menin sekaisin onnesta - olin löytänyt idolin! - ja ryhdyin välittömästi itsekini piirtämään sarjakuvia. Tajusin yksinkertaisesti, että hmm... koska tuo tekee, voin minäkin tehdä. Tarinat, sanottava, ilmaisukeinot ja julkaisukanavat löytyivät siinä samalla. Vaikeus poistui.

Feuchtenbergerin työt ovat selkeästi kuvataidetta ja myös sellaiseksi tarkoitettua. Tämä oli suuri ahaa!-elämykseni: näin ensi kertaa sarjakuvan selkeästi kuvataiteena. Sarjakuvasta tuli minulle vapaan tekemisen aluetta, ei tiettyjen tiukkojen sarjakuvasaäntöjen mukaista työtä, kuten olin aikaisemmin kuvitellut.

min päähenkilö, nuori, rakkautta etsivä tyttö, on nimeltään Huora. Hän ei ole kuitenkaan huora, prostituoitu, sanan perinteisessä merkityksessä.

- Enemminkin sarjakuvan päähenki-

lö on metafora laajemmin naiseudelle, intohimolle ja salaisuudelle, mitä sana minulle sisältää.

Ulkopuolinen taide?

Feuchtenberger mainitsee arvostamukseen sarjakuvataiteilijoiksi mm. Chris Waren, Daniel Clowesin, Stefano Riccin ja Atakin.

Puhe kääntyy suomalaiseen sarjakuvaan, jonka Feuchtenberger tuntee hyvin.

- Kävin Suomessa ensimmäisen kerran 1989 ja pidän kovasti suomalaisista sarjakuvataiteilijoista, kuten Matti Hagelbergista ja Marko Turusesta, vaikka heidän työnsä eroavatkin tyyliltään täysin omistani.

Kuten mainitsemansa kollegat, myös Feuchtenberger liikkuu suhteessa vähän huomiota saavan taiteenlajin marginaalisilla kulmilla. Se ei kuitenkaan häiritse saksalaistaiteilijaa.

- Miljoonat fanit aiheuttaisivat vain kohtuuttomia paineita uusien töiden luomiseen.

Haastattelun loppuksi taitelija antaa lukuohjeen juuri suomennetulla albumilleen:

- Antakaa sille aikaa. Tekstiä on vähän, ja tarinan voi kahlata läpi nopeasti. Mutta se ei ole kovin hedelmällistä. Katsokaa kuvia tarkkaan ja uppoutukaa niiden maailmaan.

